

P9_TA(2023)0376

Ανανέωση των γενεών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις της ΕΕ του μέλλοντος

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 19ης Οκτωβρίου 2023 σχετικά με την ανανέωση των γενεών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις της ΕΕ του μέλλοντος (2022/2182(INI))

(C/2024/2658)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα άρθρα 39 και 174 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 έως 2027 ⁽¹⁾,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 ⁽²⁾,
- έχοντας υπόψη τη μελέτη που ζητήθηκε από την Επιτροπή Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου με τίτλο «The Future of the European Farming Model: Socio-economic and territorial implications of the decline in the number of farms and farmers in the EU» (Το μέλλον του ευρωπαϊκού γεωργικού προτύπου: κοινωνικοοικονομικές και εδαφικές επιπτώσεις της μείωσης του αριθμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των γεωργών στην ΕΕ), που δημοσιεύτηκε από το Θεματικό Τμήμα Διαρθρωτικών Πολιτικών και Συνοχής της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Πολιτικών της Ένωσης τον Απρίλιο του 2022,
- έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, της 8ης Απριλίου 2021, με τίτλο «Αξιολόγηση του αντικτύπου της ΚΓΠ στην ανανέωση των γενεών, στην τοπική ανάπτυξη και στην απασχόληση στις αγροτικές περιοχές» (SWD (2021)0078),
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 ⁽³⁾,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων ⁽⁴⁾,
- έχοντας υπόψη την Ατζέντα των Ηνωμένων Εθνών του 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ – προς ισχυρότερες, συνδεδεμένες, ανθεκτικές και ευημερούσες αγροτικές περιοχές έως το 2040 ⁽⁵⁾,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 30ής Ιουνίου 2021, με τίτλο «Ένα μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ – Προς ισχυρότερες, συνδεδεμένες, ανθεκτικές και ευημερούσες αγροτικές περιοχές με ορίζοντα το 2040» (COM(2021)0345),
- έχοντας υπόψη τα αποτελέσματα της γεωργικής απογραφής του 2020 που δημοσίευσε η Eurostat,

⁽¹⁾ ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 11.

⁽²⁾ ΕΕ L 435 της 6.12.2021, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 435 της 6.12.2021, σ. 187.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159.

⁽⁵⁾ ΕΕ C 177 της 17.5.2023, σ. 35.

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 27ης Οκτωβρίου 2016 σχετικά με το πώς μπορεί η ΚΓΠ να βελτιώσει τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην ύπαιθρο ⁽⁶⁾,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 4ης Απριλίου 2017 σχετικά με τις γυναίκες και τους ρόλους τους στις αγροτικές περιοχές ⁽⁷⁾,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 30ής Μαΐου 2018 σχετικά με το μέλλον των τροφίμων και της γεωργίας ⁽⁸⁾,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11ης Δεκεμβρίου 2019, σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (COM(2019)0640),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαΐου 2020, με τίτλο «Από το αγρόκτημα στο πιάτο – Μια στρατηγική για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων» (COM(2020)0381),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαΐου 2020, με τίτλο «Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 – Επαναφορά της φύσης στη ζωή μας» (COM(2020)0380),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2020, με τίτλο «Συστάσεις προς τα κράτη μέλη όσον αφορά το στρατηγικό τους σχέδιο για την κοινή γεωργική πολιτική» (COM(2020)0846),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 17ης Ιανουαρίου 2023, με τίτλο «Αξιοποίηση ταλέντων στις περιφέρειες της Ευρώπης» (COM(2023)0032),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 20ής Οκτωβρίου 2021 σχετικά με τη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων ⁽⁹⁾,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 9ης Ιουνίου 2021 σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030: επαναφορά της φύσης στη ζωή μας ⁽¹⁰⁾,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τις επιπτώσεις της δημογραφικής αλλαγής (COM(2020)0241),
- έχοντας υπόψη την Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής, της 27ης Ιανουαρίου 2021, σχετικά με τη γήρανση – προώθηση της αλληλεγγύης και της υπευθυνότητας μεταξύ των γενεών (COM(2021)0050),
- έχοντας υπόψη τη μελέτη της Επιτροπής με τίτλο «Γεωργοί του μέλλοντος», η οποία δημοσιεύθηκε από το Κοινό Κέντρο Ερευνών το 2020,
- έχοντας υπόψη την έκθεση με τίτλο «The challenge of land abandonment after 2020 and options for mitigating measures» (Η πρόκληση της εγκατάλειψης της γης μετά το 2020 και επιλογές μέτρων μετριασμού), η οποία δημοσιεύθηκε από το Θεματικό Τμήμα Διαρθρωτικής Πολιτικής και Πολιτικής Συνοχής της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Πολιτικών της Ένωσης τον Δεκέμβριο του 2020,
- έχοντας υπόψη τη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των αγροτών και άλλων ατόμων που εργάζονται σε αγροτικές περιοχές, που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στις 28 Σεπτεμβρίου 2018,
- έχοντας υπόψη τη Διακήρυξη για τη Νεολαία που εγκρίθηκε κατά την 67η Διάσκεψη του Τμήματος Δημόσιας Πληροφόρησης/Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (DPI NGO) του ΟΗΕ στις 22 και 23 Αυγούστου 2018,
- έχοντας υπόψη τη Γενική Σύσταση αριθ. 34 (2016) της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη των διακρίσεων κατά των γυναικών, σχετικά με τα δικαιώματα των γυναικών σε αγροτικές περιοχές, που εγκρίθηκε στις 7 Μαρτίου 2016,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού του,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαιθρου (A9-0283/2023),

⁽⁶⁾ EE C 215 της 19.6.2018, σ. 228.

⁽⁷⁾ EE C 298 της 23.8.2018, σ. 14.

⁽⁸⁾ EE C 76 της 9.3.2020, σ. 62.

⁽⁹⁾ EE C 184 της 5.5.2022, σ. 2.

⁽¹⁰⁾ EE C 67 της 8.2.2022, σ. 25.

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2020 η πλειονότητα (57,6 %) των διαχειριστών γεωργικών εκμεταλλεύσεων (όλα τα φύλα) ήταν τουλάχιστον 55 ετών και περίπου το 12 % των διαχειριστών γεωργικών εκμεταλλεύσεων ήταν κάτω των 40 ετών, με το ήμισυ περίπου εξ αυτών να είναι ηλικίας μεταξύ 35 και 39 ετών· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε πολλά κράτη μέλη, ένα σχετικά υψηλό ποσοστό γεωργών είναι 65 ετών και άνω, με μέσο όρο τρεις διαχειριστές γεωργικών εκμεταλλεύσεων άνω των 65 ετών για κάθε γεωργό κάτω των 40 (2016)· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόκληση της ανανέωσης των γενεών είναι ιδιαίτερα έντονη στα κράτη μέλη που έχουν χαμηλότερο από τον μέσο όρο ποσοστό νέων γεωργών και υψηλότερο από τον μέσο όρο ποσοστό γεωργών άνω της ηλικίας συνταξιοδότησης·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε όλες σχεδόν τις περιφέρειες της ΕΕ σημειώνεται σταθερή αύξηση του μέσου μεγέθους των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και συγκέντρωση της παραγωγής σε λιγότερες και μεγαλύτερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις, γεγονός που επηρεάζει με ποικίλους τρόπους τους διάφορους τύπους παραγωγής· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αριθμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην ΕΕ των 27 μειώθηκε κατά περίπου 37 % μεταξύ 2005 και 2020, με πτωτική τάση και με τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις να αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη μείωση ⁽¹¹⁾· λαμβάνοντας υπόψη ότι η συγκέντρωση της γης και η μείωση του αριθμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων και γεωργών οδηγούν συνήθως σε απλούστευση, με μικρότερη ποικιλία προϊόντων και μεγαλύτερη απώλεια βιοποικιλότητας·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το γεωργικό εισόδημα παραμένει κάτω από τον μέσο όρο της υπόλοιπης οικονομίας σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη, καθώς αντιπροσωπεύει το 47% των μέσων ακαθάριστων μισθών και ημερομισθίων στην οικονομία της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις τις οποίες διαχειρίζονται διαχειριστές ηλικίας 40 ετών ή λιγότερο έχουν κατά μέσο όρο το χαμηλότερο εισόδημα σε επίπεδο ΕΕ και οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις τις οποίες διαχειρίζονται γυναίκες έχουν χαμηλότερα εισοδήματα από αυτές τις οποίες διαχειρίζονται άνδρες ⁽¹²⁾·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2020 ένα ποσοστό λίγο μεγαλύτερο των δύο τρίτων (68,4 %) των διαχειριστών γεωργικών εκμεταλλεύσεων στις 9,1 εκατομμύρια εκμεταλλεύσεις της ΕΕ ήταν άνδρες·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 72,3 % των διαχειριστών γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην ΕΕ το 2020 είχε μόνο πρακτική πείρα, ενώ μόλις το 10,2 % είχε πλήρη γεωργική εκπαίδευση και το υπόλοιπο 17,5 % μόνο βασική γεωργική εκπαίδευση· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι νέοι γεωργοί είχαν υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο όσον αφορά την πλήρη γεωργική κατάρτιση (21,4 % έναντι 3,6 % για τους γεωργούς άνω των 65 ετών) και είχαν παρακολουθήσει επικαιροποιημένα μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων μαθημάτων σε νέες και καινοτόμες γεωργικές πρακτικές·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η γεωργία εξακολουθεί να αποτελεί κυρίως οικογενειακή δραστηριότητα, δεδομένου ότι το 2020 σχεδόν 9 από τα 10 άτομα (86,1 %) που εργάζονταν τακτικά στον τομέα της γεωργίας στην ΕΕ ήταν οι μοναδικοί ιδιοκτήτες (γεωργοί) ή μέλη της οικογένειας του γεωργού· λαμβάνοντας υπόψη ότι η έλλειψη ανανέωσης των γενεών μπορεί να οδηγήσει σε εγκατάλειψη της γης·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η γεωργική γη έχει ορισμένα μοναδικά χαρακτηριστικά, υπό την έννοια ότι η έκταση και η τοποθεσία της είναι πάγιες, ενώ η γονιμότητά της μπορεί να βελτιωθεί ή να μειωθεί με τις πρακτικές των γεωργών·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανανέωση των γενεών απαιτεί την παραμονή νέων ανθρώπων οι οποίοι προέρχονται από αγροτικά περιβάλλοντα σε αυτή την επαγγελματική οδό, αλλά και την ενθάρρυνση νεοεισερχόμενων στον τομέα·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέτρα ανανέωσης των γενεών στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) δεν είναι πάντα κατάλληλα για τη μεταβίβαση γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε πρόσωπα που δεν είναι μέλη της οικογένειας·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εισαγωγή γεωργικών προϊόντων χαμηλότερου επιπέδου από εκείνα που παράγονται στην ΕΕ συνιστά επίσης εμπόδιο στην ικανότητα επίτευξης δίκαιων τιμών και αποδόσεων στην αγορά·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μεγάλη απόσταση είναι σημαντικό στοιχείο δυσκολίας στις αγροτικές περιοχές, επηρεάζοντας διάφορες πτυχές της ζωής, κάτι που σημαίνει ότι οι ορεινές περιοχές έχουν άμεση ανάγκη από μια συνεκτική διαδικασία ανανέωσης των γενεών στον γεωργικό τομέα·

Γενικό πλαίσιο

1. τονίζει ότι η ανανέωση των γενεών είναι καίριας σημασίας για τη μελλοντική κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα των αγροτικών περιοχών, την επισιτιστική ασφάλεια της ΕΕ και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου, και ιδίως για το μέλλον της γεωργίας, συμπεριλαμβανομένης της ποικιλίας των βιώσιμων γεωργικών συστημάτων και των παραδοσιακών μοντέλων οικογενειακής γεωργίας·
2. επισημαίνει ότι το χαμηλό επίπεδο ανανέωσης των γενεών στη γεωργία, αν και συνιστά μέρος μιας μεγαλύτερης τάσης δημογραφικής μείωσης, αποτελεί γενικό μέλημα της ΕΕ για τον τομέα και την κοινωνία στο σύνολό της, επηρεάζοντας ιδιαίτερα τις αγροτικές περιοχές,

⁽¹¹⁾ Μελέτη – The Future of the European Farming Model: Socio-economic and territorial implications of the decline in the number of farms and farmers in the EU» (Το μέλλον του ευρωπαϊκού γεωργικού προτύπου: κοινωνικοοικονομικές και εδαφικές επιπτώσεις της μείωσης του αριθμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των γεωργών στην ΕΕ), Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών, Διεύθυνση Β – Διαρθρωτική Πολιτική και Πολιτική Συνοχής, Απρίλιος 2022.

⁽¹²⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, «EU Farm Economic Overview – FADN 2018», Ιούνιος 2021.

3. τονίζει όχι μόνο τη συμβολή και τη σημασία της γεωργίας στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των εξόχως απόκεντρων περιοχών, αλλά επίσης τους περιορισμούς τους οποίους αντιμετωπίζει ο τομέας σε αυτές τις περιοχές, λόγω των ιδιαίτερων γεωγραφικών, κλιματικών και εδαφικών συνθηκών· σημειώνει, ως εκ τούτου, ότι αυτές οι μόνιμες δυσκολίες μειώνουν, στις εν λόγω περιοχές, την ελκυστικότητα του τομέα για τις νέες γενιές·

4. επισημαίνει ότι οι νέοι και οι νεοεισερχόμενοι γεωργοί είναι πιθανότερο να εισαγάγουν καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες, να προωθήσουν βραχύτερες αλυσίδες τροφίμων, να εφαρμόσουν νέες τεχνολογίες και παραγωγικές μεθόδους και να υλοποιήσουν βιώσιμες γεωργικές πρακτικές, περιλαμβανομένων των αγροοικολογικών πρακτικών και της βιολογικής γεωργίας·

5. υπενθυμίζει ότι η στήριξη της ανανέωσης των γενεών στη γεωργία αποτελεί στόχο της ΚΓΠ για την περίοδο 2023-2027 και ότι τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέσουν τουλάχιστον το 3 % του κονδυλίου άμεσων ενισχύσεών τους, προ των μεταφορών, στον στόχο αυτό, ο οποίος αντιπροσωπεύει αναβάθμιση σε σχέση με προηγούμενες περιόδους προγραμματισμού·

6. τονίζει ότι ένα δίκαιο και αξιοπρεπές εισόδημα, ένα βιώσιμο και σταθερό μέσο βιοπορισμού, η δίκαιη κατανομή της άμεσης στήριξης της ΕΕ, μια θετική εικόνα της γεωργίας, ένα προβλέψιμο νομικό πλαίσιο, η ποιότητα ζωής για τους γεωργούς και τις οικογένειές τους και η κατάλληλη ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής είναι ουσιαστικής σημασίας για την προσέλκυση νέων γεωργών και νέων ανθρώπων στον τομέα·

Προκλήσεις και πόροι για την ανανέωση των γενεών

7. σημειώνει ότι η τιμή και η διαθεσιμότητα γης, η συνήθως χαμηλή κερδοφορία των γεωργικών δραστηριοτήτων, οι διοικητικές απαιτήσεις και η εικόνα του τομέα προσδιορίστηκαν ως τα κύρια εμπόδια για το επάγγελμα του γεωργού⁽¹³⁾· εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι άλλοι παράγοντες, όπως η έλλειψη ιδίων κεφαλαίων, η δύσκολη πρόσβαση σε πιστώσεις, σε τεχνικές υπηρεσίες και σε μέτρα στήριξης, καθώς και οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, μπορούν επίσης να αποτελέσουν σημαντικά εμπόδια στη συμμετοχή νέων ανθρώπων και νέων γεωργών στον γεωργικό τομέα·

8. τονίζει ότι η περιορισμένη διαθεσιμότητα και το κόστος ενοικίασης ή αγοράς γης αποτελούν σημαντικά εμπόδια για τους νέους γεωργούς, ιδίως όσους δεν προέρχονται από γεωργική οικογένεια· υπενθυμίζει ότι η ενδοοικογενειακή διαδοχή παραμένει η κυρίαρχη μορφή εισόδου στη γεωργία·

9. επισημαίνει ότι οι φόβοι ως προς τη συνταξιοδότηση, οι οποίοι απορρέουν κυρίως από τα ανεπαρκή δίκτυα ασφαλείας για τους συνταξιούχους, ιδίως τις χαμηλές συντάξεις, οδηγεί συχνά τους μεγαλύτερης ηλικίας γεωργούς να χρησιμοποιούν τις άμεσες ενισχύσεις ως μορφή στήριξης κατά τη συνταξιοδότηση και να καθυστερούν τη μεταβίβαση γης·

10. τονίζει ότι το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζει στις αποφάσεις του την ειδική φύση της γεωργικής έκτασης, καθώς και ένα σύνολο δημόσιων συμφερόντων και στόχων που μπορούν να δικαιολογήσουν τη θέσπιση μέτρων ρύθμισης της αγοράς γης από τα κράτη μέλη·

11. τονίζει την έλλειψη συνάφειας που μπορεί να υπάρχει μεταξύ της αγοραίας αξίας μιας γεωργικής εκμετάλλευσης και της πραγματικής κερδοφορίας της·

12. επισημαίνει ότι οι νέοι γεωργοί έχουν δύο έως τρεις φορές περισσότερες πιθανότητες να απορριφθούν οι αιτήσεις δανειοδότησής τους για την ίδρυση ή την επέκταση των γεωργικών τους επιχειρήσεων, κυρίως λόγω του ότι θεωρούνται επικίνδυνη επένδυση, δεν έχουν τραπεζικό ιστορικό και δεν διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία που να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εγγύηση, ιδίως όσον αφορά τις μικρές και οικογενειακές γεωργικές εκμεταλλεύσεις· επισημαίνει ότι καθίσταται ολοένα και πιο δύσκολο για τους νέους γεωργούς να λαμβάνουν δάνεια για να επενδύσουν σε γεωργική γη·

13. επισημαίνει ότι η γεωργία δεν είναι απλώς μια εργασία, αλλά ένας τρόπος ζωής με στενούς δεσμούς με τη φύση και ισχυρή αίσθηση του ανήκειν στην αγροτική κοινότητα και του θετικού αντικτύπου στην κοινωνία, γεγονός που αποφέρει μεν οφέλη για την κοινωνία στο σύνολό της αλλά δεν έχει αναγνωρισθεί ακόμη πλήρως· επισημαίνει ότι η γεωργία προσφέρει ευρύ φάσμα ευκαιριών σταδιοδρομίας·

⁽¹³⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Public consultation results on the CAP reform» (Αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης για τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ), 2017.

14. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι νέοι σε πολλές αγροτικές περιοχές, ιδίως οι νέες γυναίκες, αντιμετωπίζουν σημαντικές και συγκεκριμένες καθημερινές προκλήσεις, ιδίως όσον αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση, την πρόσβαση σε ποιοτικές θέσεις εργασίας και σε οικονομικά προσιτή στέγη, την κοινωνική απομόνωση, τις υποδομές και τις δημόσιες μεταφορές, την υγειονομική περιθαλψη και την ψηφιακή συνδεσιμότητα, ιδίως στις απομακρυσμένες, τις ορεινές και τις απόκεντρες περιοχές και τις λιγότερο ανεπτυγμένες αγροτικές περιοχές·

15. σημειώνει τη σημασία που έχει για τον γεωργικό τομέα στις εξόχως απόκεντρες περιοχές το πρόγραμμα επιλογών που συνδέονται ειδικά με τον απομακρυσμένο και τον νησιωτικό χαρακτήρα, καθώς αυτό βοηθάει στη διατήρηση των επιπέδων παραγωγής, της ασφάλειας των τροφίμων και, ιδίως, των εισοδημάτων των γεωργών σε αυτές τις περιοχές, ενώ παράλληλα προάγει την ελκυστικότητα του τομέα για τους νέους· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη του για την υποχρηματοδότηση αυτού του προγράμματος ⁽¹⁴⁾, γεγονός που πρέπει να διορθωθεί δεόντως στο επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο·

16. αναγνωρίζει το θετικό αποτέλεσμα των μέτρων της ΚΓΠ για τους νέους γεωργούς στον αριθμό των νέων γεωργών, ιδίως εκείνων που βρίσκονται σε πιο περιφερειακές γεωργικές περιοχές ⁽¹⁵⁾· επισημαίνει, ωστόσο, ότι ο διοικητικός φόρτος είναι υπερβολικός και ότι ο σημερινός σχεδιασμός της ΚΓΠ μπορεί να συντελέσει στη διατήρηση των εμποδίων για την είσοδο νέων ανθρώπων και νέων γεωργών στον τομέα, συμβάλλοντας στην αύξηση της τιμής και στη μείωση της διαθεσιμότητας αρόσιμης γης, καθώς και στη συγκέντρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων·

17. επισημαίνει τη θετική συνεισφορά των έργων και πρωτοβουλιών LEADER στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης, στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που συναντούν οι νέοι και στην τόνωση της ευημερίας των τοπικών αγροτικών οικονομιών, κυρίως με την προτεραιοποίηση των νέων στα κριτήρια επιλογής και με τη δημιουργία τοπικών ομάδων δράσης νέων·

Τρόποι προώθησης της ανανέωσης των γενεών στη γεωργία

18. αναγνωρίζει τον σύνθετο και πολυεπίπεδο χαρακτήρα της διαδικασίας ανανέωσης των γενεών, η οποία επηρεάζεται από παράγοντες που σχετίζονται με την ιδιωτική σφαίρα του γεωργού, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης, τα χαρακτηριστικά της εκμετάλλευσης, το πλαίσιο πολιτικής και τα μέτρα στήριξης, καθώς και με το ευρύτερο κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο και προοπτική, στοιχεία τα οποία, στο σύνολό τους, θα πρέπει να συνεκτιμώνται κατά τον σχεδιασμό τόσο των ενωσιακών όσο και των εθνικών πολιτικών·

19. καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν συνεκτικές και μακροπρόθεσμες στρατηγικές για την προώθηση της αλλαγής των γενεών και την αύξηση της ελκυστικότητας της γεωργικής εργασίας, συνδυάζοντας διάφορα μέτρα με συμπληρωματικό τρόπο, όπως χρηματοδοτική στήριξη, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης για την εγκατάσταση, ευρύτερες φορολογικές ελαφρύνσεις και κίνητρα, και κατάλληλες συντάξεις και κοινωνική προστασία· καλεί, επιπλέον, τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τους δεσμούς μεταξύ των πολιτικών της ΕΕ και των εθνικών και περιφερειακών πολιτικών και στρατηγικών, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών στρατηγικών σχεδίων τους·

20. καλεί την Επιτροπή να προωθήσει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και καινοτόμων ιδεών μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τον σχεδιασμό μέτρων για τους νέους γεωργούς, με εστίαση στην αύξηση της αποδοτικότητας, την απλοποίηση και την προσβασιμότητα και τη μείωση της γραφειοκρατίας· καλεί τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν ένα σύστημα μονοαπευθυντικής θυρίδας για τη διευκόλυνση των διοικητικών διαδικασιών στην πιο κατάλληλη περιοχή·

21. επισημαίνει τις ευκαιρίες που δημιουργεί ο νέος μηχανισμός ενίσχυσης ταλέντων της ΕΕ όσον αφορά τη στήριξη των περιφερειών και των αγροτικών περιοχών που πλήττονται από ταχεία μείωση του ενεργού πληθυσμού, για την κατάρτιση, τη διατήρηση και την προσέλκυση των ανθρώπων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που έχουν ανάγκη για να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της δημογραφικής αλλαγής και να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα και την ανταγωνιστικότητά τους·

22. τονίζει ότι η ανανέωση των γενεών χρειάζεται και τις νεότερες και τις μεγαλύτερες γενιές και ότι, κατά συνέπεια, πρέπει να προωθούνται η συνεργασία και ο διάλογος μεταξύ των γενεών·

⁽¹⁴⁾ Έκθεση της Επιτροπής, της 7ης Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος ειδικών μέτρων για τη γεωργία υπέρ των εξόχως απόκεντρων περιοχών της Ένωσης (COM(2021)0765).

⁽¹⁵⁾ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, της 8ης Απριλίου 2021, με τίτλο «Αξιολόγηση του αντικτύπου της ΚΓΠ στην ανανέωση των γενεών, στην τοπική ανάπτυξη και στην απασχόληση στις αγροτικές περιοχές» (SWD(2021)0078).

23. καλεί τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο των συστημάτων συμβουλευτικών υπηρεσιών τους στον τομέα της γεωργίας, να παρέχουν πρόσβαση σε έναν διαμεσολαβητή για τη διαδοχή στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, ο οποίος μπορεί να παρέχει καθοδήγηση κατά τη μεταβίβαση γεωργικών εκμεταλλεύσεων, ιδίως όσον αφορά τον διάλογο μεταξύ των γενεών, τα νομικά, φορολογικά και κτηματολογικά πλαίσια και τις δυνατότητες χρηματοδοτικής στήριξης, τη δημιουργία ενός σχεδίου εγκατάστασης με δυνατότητες διάγνωσης σχετικά με τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις και τη διασφάλιση της παρακολούθησης· σημειώνει ότι αυτό είναι κρίσιμη σημασίας για τη μεταφορά της γνώσης, των δεξιοτήτων και της ιδιοκτησίας των γεωργικών επιχειρήσεων από τη μία γενιά στην επόμενη·

24. καλεί τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν και να προωθήσουν καινοτόμα μοντέλα συνεργασίας μεταξύ των γενεών, όπως οι εταιρικές σχέσεις, η επίμορτη αγροληψία ή οι υπηρεσίες συμβουλών για κοινές αγροτικές επιχειρήσεις, προκειμένου να ενθαρρύνουν την εγκατάσταση νέων γεωργών και να διευκολύνουν τη μεταβίβαση γης, εξοπλισμού και γεωργικής τεχνογνωσίας, μεταξύ άλλων για σχέδια εκτός του οικογενειακού πλαισίου·

25. υπενθυμίζει τις δυνατότητες των μέτρων συνεργασίας που προβλέπονται στα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ στο πλαίσιο αυτό και εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι μόνο πέντε κράτη μέλη έχουν αξιοποιήσει αυτή τη δυνατότητα· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ένα ευνοϊκό διοικητικό πλαίσιο που θα διευκολύνει την υιοθέτηση καινοτόμων προσεγγίσεων, με βάση την πείρα που αποκτήθηκε από τα ήδη υφιστάμενα συστήματα· καλεί τα κράτη μέλη να ανταλλάξουν ορθές πρακτικές σχετικά με το δικαίωμα δοκιμαστικής περιόδου για τους γεωργούς που επιθυμούν να γίνουν εταίροι σε μια γεωργική εκμετάλλευση που υπόκειται σε συνδιαχείριση, κάτι που προσφέρει μεγαλύτερη ευελιξία στην οργάνωση της ιδιωτικής και επαγγελματικής ζωής·

26. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να σχεδιάσουν μηχανισμούς για τη διευκόλυνση της μετάβασης στη συνταξιοδότηση, όπως συστήματα προσυνταξιοδότησης, και να στηρίξουν την αμοιβαία επωφελή μεταβίβαση γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε νέους γεωργούς·

27. τονίζει τη σημασία της διατήρησης της γεωργικής γης και των στόχων της βιώσιμης παραγωγής τροφίμων· καλεί την Επιτροπή να δρομολογήσει μελέτη σχετικά με τις επιπτώσεις των ανταγωνιστικών χρήσεων γεωργικής γης, όπως η αστικοποίηση και η ενέργεια, μεταξύ άλλων, στην ποσότητα και την ποιότητα της διαθέσιμης γεωργικής γης, στη βεβαιότητα μακροπρόθεσμης χρήσης, στις τιμές και τη συγκέντρωση γης, καθώς και στους παράγοντες εγκατάλειψης της γεωργικής γης, αξιολογώντας παράλληλα τον αντίκτυπο όλων των σχετικών τομέων πολιτικής της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της ΚΓΠ, στο πλαίσιο αυτό·

28. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν δεόντως το πρόβλημα της δέσμευσης γης, ιδίως στο πλαίσιο της νομοθεσίας για την υγεία του εδάφους, τηρώντας παράλληλα την αρχή της επικουρικότητας, προκειμένου να περιοριστεί η απώλεια γεωργικής γης·

29. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν ένα μοντέλο που βασίζεται στη βιοοικονομία ως κατάλληλο σύστημα που μπορεί να τονώσει τα εισοδήματα των γεωργών· ζητεί, περαιτέρω, να ενισχυθεί ο ρόλος της κτηνοτροφίας όσον αφορά τις υπηρεσίες οικοσυστήματος, καθώς μπορεί να συνεισφέρει σε έναν ενάρετο κύκλο άνθρακα·

30. τονίζει ότι η νομοθεσία για τη γεωργία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών μπορεί να παράσχει θετικά κίνητρα για τη διασφάλιση της καλύτερης αμοιβής των γεωργών, ιδίως των νεότερων, μέσω μέτρων παγίδευσης και μείωσης των εκπομπών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις·

31. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις περιφέρειές τους, τη δυνατότητα ανάληψης δράσης σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω νομοθετικών μέσων και της προώθησης της ανταλλαγής ορθών πρακτικών, για τη βελτίωση της λειτουργίας των εθνικών αγορών γεωργικής γης, την ενίσχυση της πρόσβασης των νέων γεωργών στη γη και τη συμβολή στην αντιμετώπιση ζητημάτων συγκέντρωσης γης και αρπαγής γαιών·

32. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα των κανονισμών για την αγορά γεωργικής γης στα κράτη μέλη όσον αφορά τη διευκόλυνση της εισόδου των νέων γεωργών στον τομέα, το δυναμικό των εν λόγω κανονισμών και τον αντίκτυπο τους στην ανταγωνιστικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων ⁽¹⁶⁾·

⁽¹⁶⁾ Vranken, L. et al., «Agricultural land market regulations in the EU Member States» (Ρυθμίσεις όσον αφορά την αγορά γεωργικής γης στα κράτη μέλη της ΕΕ), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2021.

33. καλεί τα κράτη μέλη να ρυθμίσουν τις αγορές γεωργικής γης και τη χρήση γεωργικής γης, προκειμένου να προωθήσουν την πρόσβαση των νέων γεωργών στη γη μέσω της αγοράς, της μίσθωσης ή άλλων μορφών πρόσβασης, χρησιμοποιώντας όλα τα διαθέσιμα και τοπικά κατάλληλα μέσα, όπως δικαιώματα προτίμησης υπέρ των νέων γεωργών, ελέγχους των τιμών πώλησης και ενοικίασης, εγγυήσεις μακροπρόθεσμης χρήσης, ανώτατα όρια αγοράς ή υποχρεώσεις για τη διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας, δίνοντας παράλληλα προτεραιότητα στη βιώσιμη παραγωγή τροφίμων και καταπολεμώντας την υπερβολική συγκέντρωση γης και την αρπαγή γαιών· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι εταιρικές οντότητες, όπως τα επενδυτικά ταμεία, δεν ανταγωνίζονται αθέμιτα τους νέους γεωργούς όσον αφορά την πρόσβαση στη γη·

34. επισημαίνει ότι η μίσθωση γης είναι μια βιώσιμη εναλλακτική για την απόκτηση πρόσβασης σε γη, καθώς απαιτεί λιγότερους πόρους για εγκατάσταση· καλεί τα κράτη μέλη να εγκρίνουν πολιτικές για την προώθηση συνθηκών μακροπρόθεσμης μίσθωσης γης, όπως φορολογικές απαλλαγές, παρέχοντας έτσι ασφάλεια μίσθωσης και χρόνο για επενδύσεις, κάτι που επίσης θα βελτιώσει δυνητικά την υγεία του εδάφους σε μακροπρόθεσμη βάση·

35. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τη διαφάνεια της αγοράς αγροτικής γης, διατηρώντας παράλληλα επικαιροποιημένες δημόσιες πληροφορίες σχετικά με τις αγορές γης και τον χωροταξικό σχεδιασμό και την ιδιοκτησία γης, ενημερώνοντας για τις πωλήσεις γης και τις τιμές μίσθωσης και παρακολουθώντας τη μεταβίβαση γης και τη συγκέντρωση γης·

36. καλεί την Επιτροπή να ιδρύσει ένα παρατηρητήριο της ΕΕ για τη γεωργική γη, στο πλαίσιο του Παρατηρητηρίου της Υπαίθρου, και, αξιοποιώντας με τον βέλτιστο τρόπο όλα τα διαθέσιμα εργαλεία συλλογής δεδομένων, ιδίως από τα κράτη μέλη, να παρακολουθεί και να ανταλλάσσει δεδομένα, ιδίως για τις τάσεις και τις τιμές πώλησης και μίσθωσης γης, τα καθεστώτα μίσθωσης, τη συγκέντρωση γης, καθώς και τις αλλαγές στη χρήση της γεωργικής γης και την εγκατάλειψη γης· τονίζει τη σημασία αυτού του παρατηρητηρίου για την αύξηση της διαφάνειας των συναλλαγών στον τομέα της γεωργικής γης στην ΕΕ·

37. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αναπτύξουν και να στηρίξουν τράπεζες γης και να θεσπίσουν εθνικά σχέδια με στόχο τη διευκόλυνση των προγραμμάτων κινητικότητας της γης για την προώθηση της διαγενεακής μεταβίβασης γης και την ενίσχυση της πρόσβασης των ενεργών νέων γεωργών στη γη, και ενθαρρύνει την Επιτροπή να στηρίξει τα κράτη μέλη στο πλαίσιο αυτό· καλεί τα κράτη μέλη να προωθήσουν τις ενώσεις ή τους συνεταιρισμούς που συνεργάζονται με τους γεωργούς και αγοράζουν και μισθώνουν γη στους γεωργούς, δίνοντας προτεραιότητα στους νέους, και να καταρτίσουν κατάλογο των διαθέσιμων δημόσιων γεωργικών εκτάσεων· καλεί τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν ένα σύστημα στήριξης ώστε να βοηθούν τους νέους γεωργούς να αποκτήσουν γη, ιδίως μέσω χαμηλότερων επιτοκίων και συνδρομής με την πρώτη δόση του δανείου·

38. υπογραμμίζει ότι η αναγνώριση της αξίας των γεωργών στην αξιακή αλυσίδα των αγροδιατροφικών ειδών αποτελεί ουσιώδη όρο για τη δημιουργία επαρκούς εισοδήματος για τον γεωργικό κόσμο· καλεί την Επιτροπή να αναλύσει περαιτέρω την υλοποίηση από τα κράτη μέλη της οδηγίας (ΕΕ) 2019/633 σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων ⁽¹⁷⁾· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν μεγαλύτερη προστασία των γεωργών μέσω της επιβολής αποτελεσματικών και αποτρεπτικών κυρώσεων κατά των αθέμιτων πρακτικών εντός της αξιακής αλυσίδας των αγροδιατροφικών ειδών·

39. σημειώνει ότι ένα αποτελεσματικό και βιώσιμο σύστημα δημόσιων μεταφορών αποτελεί μία από τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη, την εδαφική συνοχή και την ανάπτυξη του περιφερειακού δυναμικού, και υπογραμμίζει την ανάγκη παροχής της απαραίτητης χρηματοδότησης για την ανάπτυξη και τη διατήρηση των μεταφορικών συνδέσεων, καθώς αυτό θα μπορούσε να ενθαρρύνει την παλαιότερη γενιά να παραμείνει στη γεωργία για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και να προσελκύσει νέους από περιφερειακά κέντρα για να εργαστούν σε αγροτικές περιοχές·

40. καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν αποτελεσματικά συστήματα ασφάλισης, που να είναι προσαρμοσμένα στην ιδιαίτερη φύση του γεωργικού τομέα, προκειμένου να στηρίζονται οι γεωργοί έναντι φυσικών καταστροφών· πιστεύει ότι αυτοί οι μηχανισμοί θα παράσχουν μεγαλύτερη οικονομική ασφάλεια και ασφάλεια δικαίου στους γεωργούς, καθιστώντας ευκολότερη την εγκατάσταση των νέων γεωργών·

41. τονίζει ότι η δημόσια στήριξη έχει θεμελιώδη σημασία για την επίλυση των προβλημάτων χρηματοδότησης που αντιμετωπίζουν οι νέοι γεωργοί, ιδίως για τις γυναίκες και τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις· υπογραμμίζει την ανάγκη να στηριχθούν οι νέοι όσον αφορά την πρόσβαση σε πληροφορίες για ευκαιρίες χρηματοδότησης και την ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων, καθώς και για την απόκτηση πρόσβασης σε εγγυήσεις και δάνεια, και να τους παρέχονται εξειδικευμένες συμβουλές στο πλαίσιο αυτό·

⁽¹⁷⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2019/633 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΕΕ L 111 της 25.4.2019, σ. 59).

42. καλεί τα κράτη μέλη να διαθέτουν ενισχύσεις εκκίνησης και επενδύσεων για νέους γεωργούς καθ' όλη τη διάρκεια της δημοσιονομικής περιόδου της ΚΓΠ και να κάνουν πλήρη χρήση όλων των επιλογών που διατίθενται για τη στήριξη των νέων γεωργών· τονίζει την ανάγκη παροχής πρόσβασης σε ευκαιρίες κατάρτισης, ιδίως όσον αφορά τις μη τεχνικές και τις ψηφιακές δεξιότητες, τις δυνατότητες διαφοροποίησης των επιχειρήσεων, τη διαχείριση και τις βιώσιμες γεωργικές μεθόδους, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές ανάγκες των νεοεισερχόμενων·

43. σημειώνει ότι τα κράτη μέλη διέδξαν, σε γενικές γραμμές, περισσότερα από το ελάχιστο απαιτούμενο ποσό για τη στήριξη των νέων γεωργών ⁽¹⁸⁾ στα εθνικά στρατηγικά τους σχέδια·

44. καλεί τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν καταλλήλως τη συμπληρωματική αναδιανεμητική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 με στόχο τη στήριξη των νέων γεωργών·

45. καλεί την Επιτροπή, στο πλαίσιο της προετοιμασίας για τη νέα περίοδο προγραμματισμού, να προωθήσει χρηματοδοτικά μέτρα στο πλαίσιο του προγράμματος LEADER, τα οποία να ενθαρρύνουν την ανανέωση των γενεών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις·

46. τονίζει την ανάγκη για συνεχείς επενδύσεις στις υποδομές που στηρίζουν τον γεωργικό τομέα, όπως οι υποδομές ύδρευσης και μεταφορών, και την ανάγκη αύξησης της ενεργειακής απόδοσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων για τη μείωση του κόστους παραγωγής·

47. τονίζει τη σημασία της παροχής εξατομικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών κατάρτισης, ιδίως για τη στήριξη των νέων γεωργών, των νεοεισερχόμενων και των εργαζομένων στη γεωργία, ήδη από τη σύλληψη της επιχειρηματικής ιδέας και κατά τα επόμενα έτη, με προσαρμογή των υπηρεσιών αυτών στις ανάγκες, τις ευκαιρίες και τις δυνατότητές τους· επισημαίνει τις δυνατότητες διαφοροποίησης των μοντέλων παροχής συμβουλών για την καλύτερη αντιμετώπιση της ποικιλομορφίας των γεωργών (π.χ. αλληλοδιδαχή από ομοτίμους, συστήματα καθοδήγησης), καθώς αυτό μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη μεταφορά τεχνογνωσίας·

48. τονίζει τη σημασία ενσωμάτωσης, στα προγράμματα κατάρτισης, περιεχομένου σχετικά με τις μη τεχνικές δεξιότητες, την επικοινωνία, την ηγεσία, την ψυχική υγεία και την ευεξία, μεταξύ άλλων, επιπροσθέτως του τεχνικού, του επιχειρηματικού και του ψηφιακού περιεχομένου· θεωρεί ότι θα πρέπει να ενισχυθεί η κατάρτιση σε βιώσιμες μεθόδους παραγωγής, καινοτόμες πρακτικές και νέες τεχνολογίες, προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι νέοι να τις υιοθετήσουν και να ενισχυθεί η ικανότητα θετικής ανταπόκρισης στις τρέχουσες και μελλοντικές προκλήσεις και ευκαιρίες·

49. ενθαρρύνει τους νέους γεωργούς να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις ευκαιρίες που προσφέρουν οι διαθέσιμες πρωτοβουλίες δικτύωσης· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, με τη συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών, να διασφαλίσουν τη χωρίς αποκλεισμούς πρόσβαση και συμμετοχή στις αγροτικές περιοχές και να ενθαρρύνουν τις ανταλλαγές μεταξύ ευρωπαϊκών γεωργικών σχολών·

50. επαναβεβαιώνει τη σημασία του προγράμματος της ΕΕ για την προώθηση της κατανάλωσης φρούτων, λαχανικών και γάλακτος στα σχολεία, προκειμένου να βοηθηθούν τα παιδιά να τρώνε υγιεινά και, συγχρόνως, να ανακαλύψουν τις γεωργικές δραστηριότητες, έτσι ώστε να τονωθεί το ενδιαφέρον της νέας γενιάς για τη γεωργία και να δημιουργηθεί έτσι μια θετική εικόνα της γεωργίας· ζητεί, στο πλαίσιο αυτό, από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τα εκπαιδευτικά μέτρα·

Νέοι γεωργοί για το μέλλον

51. επιμένει ότι οι νέοι γεωργοί και η αγροτική νεολαία πρέπει να περιλαμβάνονται και να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν ενεργά στον πολιτικό βίο και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, μεταξύ άλλων, μέσω της στήριξης οργανώσεων νέων γεωργών σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι συνεκτιμώνται οι ειδικές ανάγκες τους και ότι οι πολιτικές στηρίζουν πραγματικά την ανάπτυξη τους· καλεί τα κράτη μέλη να εντάξουν περισσότερο τους τοπικούς κατοίκους και τις κοινότητες τους στην ανάπτυξη λύσεων που προωθούν την ανανέωση των γενεών·

⁽¹⁸⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, «Approved 28 CAP Strategic Plans 2023-2027 – Summary overview for 27 Member States – Facts and figures» (Έγκριση 28 στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ 2023-2027 – Σύνοψη για τα 27 κράτη μέλη – Στοιχεία και αριθμοί), Απρίλιος 2023.

52. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες, τις προκλήσεις και τις δυνατότητες των νέων γυναικών στη γεωργία και να καταπολεμήσουν την ανισότητα μεταξύ των φύλων· επισημαίνει τη σημασία της δημιουργίας ευνοϊκού περιβάλλοντος για τις γυναίκες επιχειρηματίες στις αγροτικές περιοχές, λαμβανομένων υπόψη των νομικών και πολιτικών πτυχών, για παράδειγμα για την κοινή γεωργία, την εξασφάλιση καλύτερης πρόσβασης σε πληροφορίες, γνώσεις και ευκαιρίες κατάρτισης, καθώς και τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδοτικούς πόρους·

53. καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει ανακοίνωση για τις γυναίκες στη γεωργία, όπου θα αναλύει και θα στηρίζει βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη και θα εντοπίζει ειδικά ανά φύλο εμπόδια στην ανανέωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων·

54. επισημαίνει ότι οι νέοι γεωργοί του σήμερα και του αύριο θα επηρεαστούν περισσότερο από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και από την απώλεια βιοποικιλότητας, αλλά ότι είναι επίσης καλύτερα εξοπλισμένοι για να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που προσφέρονται και να συμβάλουν στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και να διαδραματίσουν καταλυτικό ρόλο σε αυτές τις μεταβάσεις·

55. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λαμβάνουν οριζόντια υπόψη τη διάσταση των νέων γεωργών κατά τον σχεδιασμό πολιτικών και χρηματοδοτικών μέσων· επισημαίνει τον ρόλο της ΚΠΠ στη στήριξη των νέων γεωργών, αλλά θεωρεί ότι αυτό δεν είναι αρκετό για να αντιμετωπιστεί η πρόκληση της ανανέωση των γενεών στη γεωργία στην ΕΕ·

56. καλεί την Επιτροπή να προσδιορίσει τις ειδικές ανάγκες των νέων γεωργών και να διασφαλίσει ότι αυτές αποτυπώνονται στις εκτιμήσεις επιπτώσεων για τις νέες πολιτικές, καθώς και να παρακολουθεί τον αντίκτυπο της εφαρμογής τους στις προοπτικές των νέων γεωργών· θεωρεί ότι αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει κριτήρια που να καλύπτουν τον αντίκτυπο στην ανανέωση των γενεών, την οικονομική βιωσιμότητα, την πρόσβαση στη γη, τον διοικητικό φόρτο, την οικονομική πίεση και τη διατήρηση των φυσικών πόρων για τη γεωργική δραστηριότητα· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο σχετικά με την εν λόγω αξιολόγηση και τα αποτελέσματά της·

57. τονίζει ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να καταβάλουν κοινές προσπάθειες για τη διασφάλιση βιώσιμων μέσων διαβίωσης για τους νέους γεωργούς· τονίζει ότι τα αξιοπρεπή και ελκυστικά εισοδήματα και συνθήκες διαβίωσης για τους νέους γεωργούς εξαρτώνται, μεταξύ άλλων, από το καλύτερο μερίδιο αξίας εντός των αλυσίδων αγροδιατροφικών ειδών, τις ηθικές πρακτικές εμπορίας και τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις·

58. ενθαρρύνει τους πολιτικούς, τα σχολεία, τα μέσα ενημέρωσης, τους γεωργούς και τις τοπικές ενώσεις να συνεργαστούν για την προώθηση μιας θετικής εικόνας της γεωργίας και των αγροτικών περιοχών και να αυξήσουν την ελκυστικότητά τους για τους νέους κατά την επιλογή ενός μελλοντικού τρόπου ζωής· τονίζει ότι απαιτούνται πιο ενεργές πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ για την επικοινωνία σχετικά με τον ρόλο των γεωργών στην παραγωγή τροφίμων και στις περιβαλλοντικές υπηρεσίες, επισημαίνοντας παράλληλα τη μεγάλη ποικιλία των γεωργικών επαγγελματιών και το ευρύ φάσμα δεξιοτήτων που απαιτούνται στο επάγγελμα·

59. τονίζει την ανάγκη να προωθηθεί το επάγγελμα του γεωργού μεταξύ των νέων γενεών και να διασφαλιστεί η καλύτερη κατανόηση της πραγματικότητας του γεωργικού κόσμου· υπενθυμίζει ότι η ανανέωση των γενεών δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την προσέλκυση νέων ανθρώπων που βρίσκονται εκτός γεωργίας, ιδίως με την παροχή κινήτρων για επισκέψεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις· παροτρύνει τα κράτη μέλη να δρομολογήσουν και να υλοποιήσουν προγράμματα που θα συμβάλουν στην προσέλκυση σπουδαστών σε γεωργικά μαθήματα σε ανώτερα, προηγμένα και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα, προκειμένου να αυξηθεί ο αριθμός σπουδαστών που επιλέγουν αγροτικές ειδικότητες·

60. επισημαίνει ότι πρέπει να εφαρμοστεί η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη στη γεωργία, καθώς και καθεστώς επαγγελματικών προσόντων ισοδύναμο με άλλα επαγγέλματα, προκειμένου να δοθεί στους νέους γεωργούς ένα επαγγελματικό καθεστώς και να βελτιωθούν οι δεξιότητες και τα προσόντα τους·

61. καλεί την Επιτροπή να δώσει περισσότερη προσοχή στους γεωργικούς τομείς που είναι επιρρεπείς σε κρίσεις, επειδή ο φόβος των πιθανών συχνών κρίσεων αποτρέπει τους νέους από την είσοδο σε ορισμένους γεωργικούς τομείς, όπως είναι ο τομέας των γαλακτοκομικών· παροτρύνει την Επιτροπή να καταστήσει τους μηχανισμούς πρόβλεψης και πρόληψης κρίσεων πιο αποτελεσματικούς, προκειμένου να αποφευχθούν μελλοντικές κρίσεις σε μεμονωμένα κράτη μέλη ή σε ολόκληρη την ΕΕ, φέρνοντας ως παράδειγμα την κρίση του γάλακτος την περίοδο 2014-2016, η οποία έκανε πολλούς γεωργούς του γαλακτοκομικού τομέα να εγκαταλείψουν τη γαλακτοκομική παραγωγή και απέτρεψε νέους ανθρώπους να εισέλθουν στον τομέα·

62. ζητεί ειδικότερα την υποστήριξη καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών από νέους αγρότες οι οποίες, πέραν της κλασικής πρωτογενούς παραγωγής, έχουν εφαρμογή στη μεταποίηση, στην εμπορία και στους ανάντη και κατάντη τομείς της πρωτογενούς παραγωγής·
63. συνιστά στα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν την προμήθεια αγροδιατροφικών ειδών από τοπικούς νέους γεωργούς, προωθώντας τη ένταξη των νέων γεωργών στην ανάπτυξη βραχείων αλυσίδων εφοδιασμού·
64. επιμένει ότι η ανανέωση των γενεών πρέπει να συνεχίσει να αποτελεί υψηλή προτεραιότητα κατά τη μελλοντική περίοδο προγραμματισμού, ιδίως για την ΚΓΠ, στο πλαίσιο της οποίας πρέπει να λάβει αυξημένη, υποχρεωτική στήριξη·
65. καλεί τα κράτη μέλη, κατά την ανάπτυξη στρατηγικών για την προώθηση της ανανέωσης των γενεών, να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανάγκες και απαιτήσεις των νέων και νεοεισερχόμενων γεωργών με ολιστικό τρόπο, ιδίως δε τις ανάγκες όσων δεν προέρχονται από γεωργικές οικογένειες· καλεί, περαιτέρω, τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες να μετατρέψουν τις πολιτικές τους για την ανανέωση των γενεών σε μοχλό των εθνικών ή περιφερειακών γεωργικών στρατηγικών τους·
66. τονίζει ότι η απόφαση για την είσοδο στον γεωργικό τομέα λαμβάνεται νωρίτερα από το στάδιο της μεταβίβασης της γεωργικής εκμετάλλευσης, στάδιο στο οποίο είναι προσανατολισμένα τα περισσότερα υφιστάμενα μέσα πολιτικής· θεωρεί, ως εκ τούτου, ότι οι δημόσιες πολιτικές θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τις ανάγκες των γεωργών πριν από την εγκατάστασή·
67. καλεί όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη των αξιακών αλυσίδων να καταστήσουν την ανανέωση των γενεών στη γεωργία στρατηγική προτεραιότητα μέσω της προσφοράς επαρκών κινήτρων, τα οποία να συμπληρώνουν τα δημόσια μέσα στήριξης·
68. θεωρεί ότι θα πρέπει να προωθηθούν, στο πλαίσιο των δημόσιων πολιτικών σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, διάφορες επιλογές διευκόλυνσης της διαδικασίας μεταβίβασης γεωργικών εκμεταλλεύσεων, όπως η λειτουργία υπαρχουσών γεωργικών εκμεταλλεύσεων ως εκκολαπτηρίων για νεοφυείς επιχειρήσεις, ή νέα μοντέλα επιχειρήσεων που επιτρέπουν την προοδευτική μεταβίβαση γαιών και στοιχείων του ενεργητικού από τους γεωργούς στους διαδόχους τους·
69. τονίζει ότι η ανανέωση των γενεών στη γεωργία είναι μια δημογραφική πρόκληση που βασίζεται επίσης στην ικανότητα της ΚΓΠ να προωθεί ενεργούς γεωργούς, να κατευθύνει τη στήριξη σε αυτούς και να παρακολουθεί τη διεύρυνση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων·
70. θεωρεί ότι οι νέοι γεωργοί θα πρέπει να είναι σε θέση να αναπτύξουν σταδιακά τις επιχειρήσεις τους και, ως εκ τούτου, συνιστά να επανεξεταστεί το ισχύον χρονικό όριο για την πρόσβαση στη στήριξη της ΚΓΠ και να εξετασθούν τα υπάρχοντα διοικητικά και νομικά εμπόδια· τονίζει τον θετικό ρόλο της σταδιακής εγκατάστασης και ζητεί την άρση των σχετικών υφιστάμενων νομικών εμποδίων·
71. υπογραμμίζει τον ρόλο των συνεταιρισμών και των οργανώσεων των γεωργών στην παροχή βοήθειας στους νέους γεωργούς για την υπέρβαση των εμποδίων στην εγκατάσταση, την παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης και την ενίσχυση της συμμετοχής τους στον πολιτικό διάλογο· επιμένει στην ανάγκη να διασφαλιστούν η εκπροσώπηση των νέων γεωργών σε αυτές τις οργανώσεις και η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στα όργανα διακυβέρνησής τους, τονίζοντας ότι οι εν λόγω ενώσεις αποτελούν βασικό τρόπο συμμετοχής των γυναικών στη γεωργική δραστηριότητα· υπογραμμίζει τον θεμελιώδη ρόλο των οργανώσεων νέων γεωργών·
72. τονίζει τη σημασία της ενθάρρυνσης των νέων γεωργών να ενταχθούν σε ενώσεις και ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να προωθήσουν τη συνεργασία μεταξύ των γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω συνεταιρισμών που μοιράζονται τον εξοπλισμό παραγωγής και/ή μεταποίησης, μειώνοντας έτσι τους οικονομικούς πόρους που χρειάζονται οι νέοι γεωργοί και ελαττώνοντας το κόστος παραγωγής, και να προωθήσουν κοινές πρωτοβουλίες εμπορίας και μέτρα για τη βελτίωση της αξίας των προϊόντων τους·
73. υπογραμμίζει τον αντίκτυπο και τις δυνατότητες των ψηφιακών τεχνολογιών για τις δραστηριότητες των νέων γεωργών και τις επιχειρηματικές ευκαιρίες και το γεγονός ότι απαιτείται ισχυρή πολιτική δέσμευση σε όλα τα επίπεδα εφαρμογής της πολιτικής για τη διασφάλιση της υψηλής ταχύτητας ευρυζωνικής υποδομής και συνδεσιμότητας, με ειδική εστίαση στην ψηφιακή ένταξη·
74. εφιστά την προσοχή στο χάσμα ψηφιακών δεξιοτήτων μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών και στον υψηλότερο κίνδυνο αποκλεισμού των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των εξόχως απόκεντρων περιοχών από τον ψηφιακό μετασχηματισμό· επισημαίνει την ανάγκη να ληφθούν μέτρα για να διασφαλιστεί ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός ωφελεί όλους τους γεωργούς·

75. τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη στήριξης των νέων γεωργών για την προσαρμογή στις ψηφιακές τεχνολογίες και την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων, οι οποίες μπορούν να τους βοηθήσουν να υλοποιήσουν καλύτερα τα σχέδια εγκατάστασής τους, να στηρίξουν τη βιώσιμη γεωργία και να προβλέψουν τις μελλοντικές συνθήκες παραγωγής και τις προσδοκίες των καταναλωτών και της κοινωνίας·

76. επισημαίνει τη σημασία της αξιόπιστης πρόσβασης στο διαδίκτυο για την ποιότητα ζωής των νέων γεωργών στις αγροτικές περιοχές, ιδίως για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού και την πρόσβαση σε ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών·

77. εμμένει στην ανάγκη διασφάλισης αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας και διαβίωσης και κοινωνικής προστασίας για τους νέους εργαζόμενους σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, με ιδιαίτερη προσοχή στις γυναίκες και τους εποχικούς και διακινούμενους εργαζομένους·

78. ζητεί να υπάρξει μεγαλύτερη εστίαση στη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας στον γεωργικό τομέα, οι οποίες να εγγυώνται τα δικαιώματα και σταθερούς και δίκαιους μισθούς και συνθήκες εργασίας, καθώς και στην αποτελεσματική και εντατική καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στις αγροτικές περιοχές·

79. καλεί τα κράτη μέλη να προωθήσουν και να βελτιώσουν συστήματα για την αντικατάσταση των γεωργών ή των υπαλλήλων γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε περίπτωση ασθένειας ή ατυχήματος ή για τη διασφάλιση καλύτερης ισορροπίας μεταξύ της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής των γεωργών·

80. τονίζει ότι οι αγροτικές περιοχές πρέπει να είναι σε θέση να παρέχουν κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης στους νέους και νεοεισερχόμενους γεωργούς και τις οικογένειές τους, δηλαδή βιώσιμα μέσα βιοπορισμού, ευκαιρίες σταδιοδρομίας, καλύτερη κινητικότητα, πρόσβαση σε καλύτερες υπηρεσίες εκπαίδευσης, υγείας, αναψυχής και πολιτισμού, και ευρύτερη ψηφιακή συνδεσιμότητα·

81. υπενθυμίζει ότι τα προϊόντα των Ευρωπαίων γεωργών ανταγωνίζονται τα προϊόντα ξένων χωρών, οι οποίες δεν σέβονται τους ευρωπαϊκούς κανόνες που επιβάλλονται στους Ευρωπαίους παραγωγούς, και δη τους κανόνες που εφαρμόζονται με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας των καταναλωτών· τονίζει ότι οι κανόνες που επιβάλλονται αποκλειστικά στους Ευρωπαίους παραγωγούς προσφέρουν πλεονέκτημα στους παραγωγούς που δεν οφείλουν να συμμορφώνονται με αυτούς·

82. καλεί την Επιτροπή να θέσει τέλος σε αυτό τον αθέμιτο ανταγωνισμό, απαγορεύοντας τα ξένα προϊόντα τα οποία δεν τηρούν τους περιβαλλοντικούς κανόνες που επιβάλλονται στους Ευρωπαίους γεωργούς·

83. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.